

การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต
อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์

ADMINISTRATION ACCORDING TO THE BUDDHIST PRINCIPLES
OF BUACHED SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION,
BUACHET DISTRICT, SURIN PROVINCE

พระมหาจารึก จิระมโม¹, พระมหาวิจิต ธีรวโส², พระครูปริยัติปัญญาโสภณ³,
Phramaha Jaruk Jhirathammo¹, Phramaha Wisit Dhiravamsa², Phrakrupariyatpanyasophon³
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์¹⁻⁴
Mahachulalongkornrajavidyalaya Surin Campus¹⁻⁴
E-mail: Siradanai1986@gmail.com¹

ได้รับบทความ: 26 มิถุนายน 2567; แก้ไขบทความ: 28 ธันวาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 28 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขตจังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ วิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี คือการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 กับประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 126 โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดหมู่บ้าน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 0.05 และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 126 คน ส่วนมากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 และเพศชาย จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.48, S.D = 0.524) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การบริหารงาน, หลักอิทธิบาท 4, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The purposes of this research study are to study 1) To study the administration of the Bua Chet Subdistrict Administrative Organization, Bua Chet District, Surin Province 2) To compare the opinions of the people towards the administration of the Bua Chet Subdistrict Administrative Organization, District Bua Chet, Surin Province 3) To suggest guidelines for administration according to Buddhist principles of the Bua Chet Subdistrict Administrative Organization, Bua Chet District, Surin Province

The research method is a combined method. namely quantitative research and qualitative research. The quantitative research used a questionnaire with a confidence value of 0.96 on a sample population of 126 people. Statistics used in data analysis included frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation. and one-way analysis of variance (One Way ANOVA) at the statistical significance level used in this research study is equal to 0.05 and qualitative research. Using the method of document study, in-depth interviews with key informants, 12 figures/person, qualitative data analysis using descriptive methods.

The research results found that There were 126 people responding to the questionnaire. Most of the respondents were female, 71 people, accounting for 56.3 percent, and male, 55 people, accounting for 43.7 percent. Overall, they were at a moderate level ($\bar{X}$ = 3.48, S.D = 0.524) with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: Administration, 4 Principles of Influence, Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

การบริหารราชการแผ่นดินของไทย ประกอบด้วย ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค และระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น(ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 66-67) การจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย เกิดขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้มีการปรับปรุงเรื่อยมา จนกระทั่งในปี พ.ศ.2537 คณะรัฐมนตรีได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในราชกิจจานุเบกษา(พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537) ทำให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม พุทธศักราช 2538 และมีผลทำให้สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุน 3 ปีซ้อนหลังติดต่อกันเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 (มานิต จุ่มปา, 2548: 191) ได้รับการยกฐานะเป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล” ปัจจุบันราชการส่วนท้องถิ่นมี 2 รูปแบบ ได้แก่ ท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป คือ องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล กับท้องถิ่นรูปแบบ

พิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ที่เกิดขึ้นหลังจากประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย ซึ่งแต่ละองค์การมีลักษณะโครงสร้างการบริหารอำนาจหน้าที่และระบบหลักการจัดตั้งที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับกฎหมายการปกครองขององค์การปกครองท้องถิ่นนั้นๆ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550: 112)

หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์การบริหารส่วนตำบล มีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับตำบลซึ่งเป็นเขตชนบทอันเป็นพื้นส่วนใหญ่ของประเทศได้มีโอกาสเรียนรู้การแก้ปัญหาและการตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยการเข้าไปมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้บริหารจัดการกันเอง เพราะประชาชนในพื้นที่มีความเข้าใจในปัญหาของท้องถิ่นของตนเองดี อีกทั้งยังเป็นหน่วยงานการปกครองที่เป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย และมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมโดยยึดหลักว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ การกระจายอำนาจการบริหารสู่ท้องถิ่นจึงเปรียบเสมือนการกระจายอำนาจสู่ประชาชนอย่างแท้จริง (พระธีระพงศ์ ธีรปัญญา (จันทนา), 2556: 1) โดยมีวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น คือ 1) ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ 2) เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง 3) เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน (ธงชัย สันติวงษ์, 2542: 4)

องค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต ปัจจุบันเป็นองค์กรขนาดกลางมีศักยภาพในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนทั่วไป สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นที่น่าสนใจ แต่ก็มีปัญหาหลายด้านที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ หรือกำลังแก้ไขแต่ยังไม่แล้วเสร็จ เช่น การบริหารงานที่ไม่ทั่วถึงไม่ว่าจะเป็นการให้บริการประชาชน การนำข่าวสารจากทางรัฐบาลกระจายให้ประชาชนรับทราบ อีกทั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ขาดประสบการณ์ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ ขาดความชัดเจนในการถ่ายโอนงานจากภาครัฐ แผนงานมีความซับซ้อนทำให้บุคลากรไม่เข้าใจแผนงานที่กำหนด พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลขาดแรงจูงใจในการทำงานการสั่งงานไม่ตรงกับหน้าที่รับผิดชอบ บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญไม่เพียงพอต่อองค์กร งานมีมากกว่าบุคคล เครื่องมืออุปกรณ์ยังไม่ค่อยทันสมัยต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ใช้งบประมาณไม่ถูกที่ การปฏิบัติหน้าที่เอาแต่พรรคพวกของตน พนักงานบางคนใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมกับการให้บริการแก่ประชาชน ใช้งบประมาณไม่คุ้มค่ากับการเก็บภาษีจากประชาชน ปัญหาการไม่ให้ความร่วมมือของผู้นำหมู่บ้าน และชุมชนในท้องถิ่น(แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561-2565: 3) การแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จได้ดี นอกจากการปรับปรุงระบบและกระบวนการบริหารในด้านต่างๆ ทุกๆ ด้านตามหลักการบริหารขององค์การ แล้วการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยปรับปรุงพัฒนาการบริหาร ก็สามารถช่วยให้การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต ประสพความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพได้ ในทางพระพุทธศาสนานั้นได้แสดงหลักแห่งการบริหารจัดการ ที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมหาศาล อันสามารถที่

จะทำให้งานนั้นบังเกิดประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ที่เรียกว่า“อิทธิบาท” หมายถึง หลักธรรมที่ปฏิบัติให้เอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานต่างๆ ตามความคาดหวังที่วางไว้ในกรอบภารกิจและหน้าที่หรือหน่วยงานของท่านที่ต้องมีความสำคัญและเอาใจใส่ในการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งประกอบด้วยฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความเพียร) จิตตะ (ความคิด) และวิมังสา (ความไตร่ตรองทบทวน) (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2542: 842-844)

ดังนั้น ผู้วิจัย สนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต ว่านำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต เพื่อให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นฐานข้อมูลเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ด้านประชากร (Population) ได้แก่ ประชากรที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตพื้นที่ในตำบลตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 3,159 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size) และ วิธีการสุ่มแบบ แจกสอบถาม ดังนี้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ได้มาจากประชาชนในตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ จำนวนทั้งหมด 3,159 คน ได้ประชากรจากการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551: 45) จำนวน 126 คน ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

1) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
3. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
6. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability)
7. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง และนำไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
9. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

2) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้
2. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 รูป/คน

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามประชาชนที่อยู่ในพื้นที่การให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์
2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถาม จำนวน 126 ฉบับ โดยแจกให้กับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่การให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา วิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Software) เพื่อให้ผลการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องแม่นยำ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. การวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา (Descriptive Analysis) ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายถึงข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ เกณฑ์ที่ใช้แปลผลขอคำถามที่ได้จากการประเมินผล ดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้น และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบทนำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. 0.524) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.43$, S.D. 0.733) รองลงมา คือ ด้านด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.48$, S.D. 0.623) ด้านสังคม และคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.48$, S.D. 0.626) การบริหารงานตามหลัก อิทธิบาท ๔ ($\bar{X} = 3.47$, S.D.

0.552) ด้านการพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง ($\bar{X}$ = 3.43, S.D. 0.628) และมีค่าเฉลี่ยน้อยสุดด้านเศรษฐกิจและการเกษตร ($\bar{X}$ = 3.38, S.D. 0.680) ตามลำดับ

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์” สามารถสรุปผลงานวิจัย ได้ดังนี้

1. สรุปผลระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิงจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 และเพศชาย จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 42 คิดเป็นร้อยละ 33.3 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช./เทียบเท่า จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 มีอาชีพเกษตรกร/ประมง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.35, S.D. 0.524) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 3.63, S.D. 0.733)

2. ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.48, S.D. 0.623)

3. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.48, S.D. 0.626)

4. ด้านเศรษฐกิจและการเกษตร การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.38, S.D. 0.680)

5. ด้านการพัฒนา ด้านการเมืองการปกครอง การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.43, S.D. 0.628)

6. การบริหารงานตามหลัก อิทธิบาท ๔ การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.47, S.D. 0.552)

2. สรุปเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ตามสมมติฐานที่ 1-5

(n=126)

สมมติฐานที่	ตัวแปรทดสอบ	ค่า t	ค่า F	ค่า sig	ผลการวิเคราะห์	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	-0.4030.	-	0.802	-	✓
2	อายุ		2.252	0.067	-	✓
3	ระดับการศึกษา		2.311	0.062	-	✓
4	อาชีพ		5.369	0.000**	✓	-
5	รายได้ต่อเดือน		6.514	0.000**	✓	-

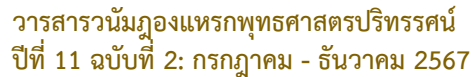
จากตารางผลสรุปโดยรวม การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารตาม
หลักธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ พบว่า จำแนกตามเพศ
โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย จำแนกตามอายุ โดยรวม พบว่า ไม่
แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน
จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย จำแนกตามอาชีพ โดยรวม พบว่า แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการ
วิจัย จำแนกตามรายได้ โดยรวม พบว่า แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4

การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ให้มีประสิทธิภาพตามภารกิจหลัก 5 ด้านนับเป็น
ก้าวสำคัญที่ช่วยสร้างองค์กรที่มั่นคงและเชื่อถือได้ในท้องถิ่น การวางแผนและปฏิบัติตามแนวทาง
เหล่านี้ช่วยให้องค์กรสามารถสร้างสังคมและชุมชนที่เจริญรุ่งเรืองได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน การนำ
หลักการเหล่านี้มาใช้ในการบริหารงานจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการสร้างความพึงพอใจและ
ความสุขในการทำงาน การเสริมสร้างความรับผิดชอบและประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีแนวทางการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคือ
การสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เปิดกว้างและมีระเบียบ โดยเน้นการส่งเสริมความรับผิดชอบและ
ความมุ่งมั่นในการทำงาน การสนับสนุนการสื่อสารและการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้าง
ความพึงพอใจและการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ การ
สร้างแรงบันดาลใจและความศรัทธาในองค์กร

2. ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม มีแนวทางการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบลคือการส่งเสริมการศึกษาศาสนาวัฒนธรรมและความรู้ในบุคลากรเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน
การยึดมั่นในหลักธรรมและวัฒนธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดี โดยเน้นการส่งเสริม
ความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นในการทำงาน การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และส่งเสริมความคิด
สร้างสรรค์ การสร้างแรงบันดาลใจและความศรัทธา

3. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต มีการบริหารงานในด้านสังคมและคุณภาพชีวิตเน้นการสร้างสรรค์ความสำเร็จของบุคคลในองค์กร โดยการชื่นชมและมอบรางวัลเพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดี การสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพและการสร้างความเชื่อมั่นในชุมชน การเอาใจใส่และการมีจิตใจมุ่งมั่นในการทำงานช่วยสร้างความสำเร็จและเจริญก้าวหน้าขององค์กรและชุมชนให้เป็นไปอย่างยั่งยืน การบริหารงานที่มีการเอาใจใส่และมีสมาธิในการทำงานช่วยลดข้อผิดพลาด

4. ด้านเศรษฐกิจและการเกษตร มีแนวทางการบริหารงานเน้นการสนับสนุนการพัฒนา ส่วนตัวและอาชีพเสริมของบุคลากร เพื่อสร้างความมั่นคงและความเชื่อมั่นในองค์กรและเพิ่ม ประสิทธิภาพในการให้บริการทางเศรษฐกิจและการเกษตร โดยการพัฒนาทั้งด้านบุคลากรและ ระบบงานเป็นการใช้ความรู้และปรัชญาที่มีค่าของวัฒนธรรมไทยและความพอเพียง ในการตอบสนอง ต่อความต้องการของชุมชนและส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

5. ด้านการพัฒนา ด้านการเมืองการปกครอง การบริหารงานในองค์กร เน้นการพัฒนาบุคลากรและนโยบายภายในเพื่อสร้างความมั่นคงและเชื่อมั่น โดยการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน นอกจากนี้ยังมีการพัฒนานโยบายภายในองค์กรเพื่อเป็นรูปธรรมและเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความเข้าใจในหน่วยงาน

อภิปรายผล

ผลการศึกษการวิจัย เรื่อง “การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์” มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D.= 0.733) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระกิตติคุณ วรธมโม (สว่างเพียร) (2558: ก) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารจัดการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเทศบาลเมืองพิจิตรของจังหวัดพิจิตร” ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.932) เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานควรจัดให้มีระบบควบคุมดูแลการก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนอย่างทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่เขตเทศบาลเมืองควรมีการสนับสนุนโดยการดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้

2. ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล บัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.48, S.D.= 0.623) การบริหารงานโดยรวมแสดงให้เห็นถึงความพยายามของ องค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แต่ยังคงมีพื้นที่สำหรับ การปรับปรุงในบางด้านทำให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรมีความขัดแย้งในบางเหตุการณ์ เพื่อให้การ บริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาพร บุตรกุล (2555: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา :

องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าแพง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร” พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 0.616) การบริหารงานด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การปรับปรุงในบางด้านทำให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรมีความขัดแย้งในบางเหตุการณ์ เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรมีความขัดแย้งในบางเหตุการณ์และผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องคุณธรรมอย่างเด่นชัดเท่าที่ควร

3. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D.= 0.626) การบริหารงานด้านสังคมและคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต มีความสำเร็จในการรับผิดชอบต่อการจัดสวัสดิการสังคม และความชัดเจนในการจัดทำแผนสนับสนุนการจ้างงานสังคมและคุณภาพชีวิตของคนในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ภรทิพย์ ขำภักดิ์** (2561: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาและบริหารจัดการพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยโดยภาพรวม พบว่า ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D.= 0.547) หน่วยงานมีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เมื่อมีบุคลากรอัตรากำลังที่ครบทุกอัตรา ก็จะส่งผลให้มีบุคลากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ไม่มีลักษณะการทำงานที่มากหรือน้อยจนเกินไป จนเกิดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ช่วยกันปฏิบัติงาน

4. ด้านเศรษฐกิจและการเกษตร การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ด้านเศรษฐกิจและการเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D.= 0.922) มีการจัดตั้งสหกรณ์ชุมชนเพื่อเป็นศูนย์จำหน่ายสินค้า กำหนดนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจและการเกษตร ผู้บริหารสามารถดำเนินงานตามแนวทางด้านเศรษฐกิจและการเกษตร มีการส่งเสริมการมีความพอเพียงและการประกอบอาชีพอย่างมั่นคง ส่งเสริมการมีความพอเพียง และเป็นที่ยอมรับของคนภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของ **วาสนา ทรัพย์ทวี** (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” พบว่า โดยภาพรวมด้านเศรษฐกิจและการเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D.= 0.764) ประชาชนขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีข่าวสารการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและขาดความรู้การรวมกลุ่มแหล่งทุนการอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจและการเกษตร เทคโนโลยีอย่างมั่นคงด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและจัดความยากจน

5. ด้านการพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ด้านการพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D.= 0.628) มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนว่าควรมีโครงการพัฒนาชุมชนที่เป็นโครงการหลักควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่างๆ มากขึ้น แล้วจึงกำหนดนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวกับด้านการพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง พัฒนานโยบายภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ **นนทศักดิ์ เอกสันต์**

(2555: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตขอประชาชน กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์” พบว่า โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3,44$, S.D.= 0.732) เปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนว่าควรมีโครงการพัฒนาชุมชนที่เป็นโครงการหลักควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่างๆ มีการจัดระบบติดตามและประเมินผลเพื่อวัดผลการทำงานของบุคลากร

6. ด้านการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ด้านการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.552) **ฉันทะ** มีบุคลากรให้ความสนใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ **วิริยะ** สามารถดำเนินการบริหารติดตามโครงการตามแผนงานให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด **จิตตะ** ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรและประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ **วิมังสา** เทคนิคและวิธีการในการพัฒนาและนำวิธีการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานที่ทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ **บุษบา ขมทิ** (2566: 106) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาและการวิเคราะห์หลักอิทธิบาท ๔ กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1” ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.514) **ฉันทะ** การคัดเลือกบุคคลให้ตรงกับงานเพื่อให้เกิดความพอใจในงาน **วิริยะ** การวางแผนร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติ **จิตตะ** การส่งเสริมและเสริมแรงทางบวกให้ผู้ปฏิบัติมีความจดจ่อในงาน **ด้านวิมังสา** การทบทวน ตรวจสอบหาข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขด้วยความพินิจพิจารณา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากงานวิจัย “การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์” โดยรูปแบบการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจะเป็นตัวแบบที่สำคัญต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขตได้เป็นอย่างดี

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลตระเปียงเตีย อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมให้มีการทำประชาพิจารณ์ในการจัดการโดยอาจจะดำเนินการโดยการประชุมร่วมกับประชาชนในท้องที่ส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดทำแผนดำเนินงานเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและตรงเป้าหมาย

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ของการดำเนินงานขององค์การตลอดถึงประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์การในรูปแบบของกิจกรรมที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมโดยตรงในการแก้ไขปัญหาในรูปแบบของโครงการและกิจกรรม

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขผลดำเนินงานที่ไม่มีผลตรงเป้าหมายหรือไม่สำเร็จจากการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่เพื่อวางแผนในการจัดการให้ตรงจุดอย่างจริงจังและถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

งานวิจัยเรื่อง“การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์”ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมความรับผิดชอบและความเป็นธรรมในการทำงานของบุคลากร ผู้บริหารควรเน้นการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความรับผิดชอบและความเป็นธรรมในการทำงาน โดยการให้การช่วยเหลือและการกำกับดูแลอย่างเหมาะสม และสร้างแรงจูงใจให้กับพนักงานในการปฏิบัติงานอย่างมีความสุขและความมั่นใจ

2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสร้างนโยบายที่เน้นความรับผิดชอบและความเป็นธรรมในการจัดการองค์กร ด้วยอิทธิบาท 4 และหลัก POSDC การพัฒนานโยบายที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับในการบริหารจัดการ ที่มุ่งเน้นความรับผิดชอบและความเป็นธรรมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน และให้คำแนะนำและการช่วยเหลือในการปฏิบัติตามนโยบายให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.3 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสร้างค่านิยมในองค์กรเพื่ออนุรักษ์ความเป็นไทยและพุทธศาสนิกชนที่ดี การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความเข้าใจและความรู้ในธรรมเนียมประเพณีและคุณค่าทางวัฒนธรรมของชุมชน โดยการสนับสนุนกิจกรรมที่เน้นการสืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยเรื่อง“การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 ควรมีการการสนับสนุนและส่งเสริมความรับผิดชอบและความเป็นธรรมในการทำงานอาจมีผลเชิงบวกต่อองค์การในส่วนหนึ่ง แต่สิ่งเหล่านี้อาจมีผลกระทบที่แตกต่างกันต่อองค์การในสถานการณ์และวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน การทดลองการใช้ของทฤษฎีที่วิจัยเกี่ยวกับวิธีการสนับสนุนความรับผิดชอบในสถานที่ที่มีโครงสร้างองค์กรและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างออกไป เพื่อหาว่าวิธีการเหมาะสมที่สุดสำหรับบริหารองค์กรนั้นๆ

3.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลของการสนับสนุนและส่งเสริมความรับผิดชอบและความเป็นธรรมในการทำงานต่อประสิทธิภาพของบุคลากรและองค์การในระยะยาว เช่น การวิเคราะห์ว่าการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและการมุ่งมั่นในการทำงานอาจส่งผลต่อผลการดำเนินงานและผลการวิเคราะห์ในระยะยาวอย่างไร

3.3 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของการสนับสนุนและส่งเสริมความ
รับผิดชอบและความเป็นธรรมในการทำงานต่อสังคมในชุมชน ว่ามีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและ
สังคมในระยะยาวอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัท พินเนส พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2542). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2542).ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิเคราะห์และวิจัยข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพมหานคร: บิสนเนสอาร์แอนด์ดี.
- นนทศักดิ์ เอกสันต์. (2555). “การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตขอประชาชน กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองบัว อำเภอยุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุษบา ชมทิ. (2566). “การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลเมืองตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์”. ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.แผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขต. (พ.ศ. 2561-2565). ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลบัวเขตอำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์.
- พระกิตติคุณ วรธมโม (สว่างเพียร). (2558). “ประสิทธิผลการบริหารจัดการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเทศบาลเมืองพิจิตรของจังหวัดพิจิตร”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต). (2542). *พุทธธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธีระพงศ์ ธีรปญโย (จันทนา). (2556). “ประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอยะหวด จังหวัดนครศรีธรรมราช”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา: [26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537].
- ภรทิพย์ ขำภักดี. (2561). “การประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาและบริหารจัดการพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- มานิต จุมปา. (2548). *คำอธิบายกฎหมายการปกครองว่าด้วยการจัดระเบียบราชการบริหาร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เมธพร บุตรกุล. (2555). “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลอัมพวง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร”. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร.
- วาสนา ทรัพย์ทวี. (2552). “การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก”. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.